

שו"ת

תשובות והנהגות

חלק שביעי

כולל

חידושים ותשובות בד' חלקי שו"ע
היאך לנהוג למעשה
הידורים אזהרות והנהגות
ובתוכם דברים הרבה בע"פ
שנשמעו מגאוני וצדיקי הדור וצ"ל

מאת

הרב משה שטרנבוך

ראב"ד לכל מקהלות האשכנזים

ר"מ הישיבה הגדולה ברמת בית שמש נ'

מח"ס "מועדים וזמנים" "תשובות והנהגות" ועוד

עיה"ק ירושלים תוכב"א

אדר ראשון תשע"ט

הקרמה

אודה לה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה על חסדיו עמדי, שאני זוכה להוציא לאור חלק שביעי של שרת תשובות והנהגות, ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, שרק בחסדי ה' יתברך עמדי אני זוכה להוציא לאור דברים חדשים שהתחדשו אצלי הלכה למעשה.

ודנה חדל אמרו אהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב וזו שערים המצוינים בהלכה, וכבר אמר הגר"ח מוואלוז'ין זצ"ל "כל תפילתי מעודי הייתי נותן עבור חידוש דין אחר". ואנו מכריזים להקב"ה בכל יום שהוא "נותן התורה" בלשון הוזה, שאף שתוה"ק כבר ניתנה לנו מסיני, מ"מ הקב"ה נותן לכל אחר חלק לחדש בתורה, ובכל פעם שאדם זוכה לחדש ולגלות מעומק התוה"ק, הרי שהקב"ה נותן עכשיו ומוריד לזה העולם אותו החלק שגילה בתוה"ק, ואשרינו מה טוב חלקינו, שזכינו למתנת אלוקים תורתנו הקדושה שגנו בה בלי שיעור וגבול, ולתבונתו אין חקר, ועם כל מה שחדשו בה בכל הדורות עדיין יש לכ"א חלק לגלות מעומק התוה"ק, וכבר פירש רבינו הגר"א זיע"א הפסוק תורת ה' תמימה שעם כל מה שחדשו ומחדשים בתורה עדיין היא "תמימה" שלא נגענו אפי' באפס קצחו מהעומק שגנו בתוה"ק.

ובלימוד התוה"ק העיקר תלוי בסייעתא דשמיא, ובברכת אהבה רבה אומרים בכל יום, בעבור אבותינו "שבטחו בך" ותלמדם חוקי חיים כן תחננו ותלמדנו, והכותה היא שעיקר הצלחת אבותינו היא שבטחו בך והיינו שהכירו שהכל תלוי בסייעתא דשמיא, ואנו מבקשים "כן" תחננו ותלמדנו שגם אנו כל הצלחתנו היא רק בסייעתא דשמיא, וצריך להתפלל תמיד לה' שיאיר עיניו בתורתו ורק אז יכולים לזכות לתורת אמת.

ושמעתי מהגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, שהצצי"ב היה אומר שיעור בכל יום על סדר השי"ס, ודנה יום אחד לא בא להגיד השיעור, ורבי איסר זלמן שהיה מקורב אצלו שאל אותו למה לא אמר היום השיעור, והשיב לא כיוונתי היום באהבה רבה כראוי, וובשעתו שמעתי על משלחת שבאו להגר"ח מכריסק זצ"ל לתמוה שלא לומדים מוסר בישיבת וולאדין, והגר"ח השיב ואמר הלא אצלינו כבר בבוקר שומעים את הנצי"ב אומר אהבה רבה בבכיות גדולות ובדמעות שמעורר כל בני הישיבה כלימוד המוסר.

והנה לחבר ספר הלכה צריך זהירות, שאם ייכשל נמצא שמחטיא אחרים בחייו ולאחר מותו, וכן אם מקבל כבוד בגלל הספר מנכין לו משכרו בעולם הבא, רק שאיתא בספר חסידים (סי' תק"ל) דכל מי שגילה לו הקב"ה דבר ואינו כותבה, ויכול לכתוב, הרי גזל מי שגילה לו כי לא גילה לו אלא לכתוב עיי"ש. ולכן דגני מוציא לאור התשובות לזכות את הרבים, שרק על דעת זה יוכני הקב"ה בחידושים, ואני מלא יראה ופחד שמא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חברי, רק אני מקוה שהקורא ידין אותי לזכות, שאני רק מוסר לרבים הדברים שהם ידונו בדברים אם ראוי היה להעלותם לדפוס.

היה שיהיה שיהיה שיהיה... (Text continues with a discussion on ethics and conduct)

סימן מד

המלל כשאינו יודע שנקרע העירוב אם נהג מתעסק

א"א בני שנת (נג) שהחוק הפך די אמות... (Text discusses legal matters related to the Shema prayer)

הנה פירוש המ"א ש רבים סבורים שאם רואה... (Text continues with a detailed explanation of the law)

אמנם לביד נראה דא"ו נחשב כמתעסק, ויסוד... (Text concludes the discussion with a ruling)

אמאי פסקינן דהרואה כחביון שלמה... (Text discusses the concept of 'Chavivon Shelama' in the context of Shema)

והאחרונים הקשו על הגרעק"א... (Text discusses the opinions of later authorities regarding the law)

ובמוע"ז (ח"א סי' מ"א) ביארתי רפשות... (Text references a specific halachic source and its interpretation)

נהנה מחלבים ועריות אסרה תורה... (Text discusses the prohibition of deriving benefit from forbidden relationships)

כשיש שינוי כנייהם במציאות ולא רק שינוי ברין... (Text discusses the concept of 'Chavivon Shelama' and its application)

אסרה תורה ההנאה אלא כשסבין ליהנות מהבגד... (Text discusses the prohibition of deriving benefit from forbidden relationships)

ומב"ר מתו"ד הגרעק"א דכשאינו יודע... (Text discusses the opinions of later authorities regarding the law)

וא"כ ה"נ י"ל לענין רשויות שבת דאינו נחשב... (Text concludes the discussion with a ruling)

והנה במשנה ריש עירובין פירש רבינו יהונתן... (Text discusses the Mishnah in Eruvin and its interpretation)

ובתנ"ה למסר "שפת אמת" ריש עירובין חמה... (Text discusses the Talmudic source and its interpretation)